

Dat blijkt ook duidelijk bij de bestudering van de Adresboeken van de stad. Daarin zijn de prominente figuren apart vermeld, en inderdaad wonen die veelal in de buitenstad. De burgemeester, M.C. Bichon van IJsselmonde, woonde zelf aan de Boompjes, 'een heerlijke kade, met merendeels zeer aanzienlijke huizen bezet'⁵⁴). De wethouders woonden ook aan de havens: Haringvliet, Wijnhaven, Leuvehaven. En in die buurt vinden we ook bijna alle raadsleden, rechters, leden van het kiescollege enz. Wat de Afgescheidenen betreft blijkt dan dat slechts 13 van de 97 door mij gevonden adressen zich daar bevinden. Aan de Boompjes woont eigenlijk slechts één Afgescheidene, Coenraad van Kuyk, omdat het andere adres behoort bij een dienstbode.

Waar de meeste Afgescheidenen dan woonden? Binnen de stad blijken een paar wijken oververtegenwoordigd te zijn⁵⁵). In wijk C, voornamelijk de Schiedamse Dijk, woonden er 15. In wijk H, o.a. Lombardstraat en Frankenstraat, woonden ook 15 Afgescheidenen. In wijk K, o.a. de Lange Baanstraat, woonden er 14. Voor de andere wijken binnen de stadsvest liggen die aantallen veel lager. Het blijkt dan dat in die wijken waar relatief veel Afgescheidenen woonden, het aantal gezinnen en inwoners per huis veel hoger was dan in andere wijken. In wijk H woonden gemiddeld 2,8 gezinnen per huis en 11,6 inwoners. Voor wijk C is dat respectievelijk 3,0 en 13,8; en voor wijk K 3,4 en 13,5. Dat is alles vrij wat hoger dan het gemiddelde in wijk A (de Boompjes o.a.): 1,5 gezinnen en 7,8 inwoners, of in wijk B: respectievelijk 1,4 en 7,7. Ook een meer 'gewone' wijk in de stad, L, blijft met 2,3 en 9,9 onder de aantallen van de drie eerstgenoemde wijken. Ik denk te mogen concluderen dat de Afgescheidenen vooral in de volkrijke buurten woonden. Daarbij zijn de schaarse uitlatingen over het sociale aanzien van bepaalde straten niet erg positief. In een *Physiologie van Rotterdam* uit het jaar 1844⁵⁶) wordt over de Schiedamse of Schotse Dijk gezegd: 'Op den Schotsen Dijk verspreidt het uitschot der twaalf stammen Israëls de lieflijkste geuren, en shagchert en krioelt in hopen en gaten, die u op het bloote gezicht eene grilling op het lijf jagen'.

En het Achterklooster is de straat waar men: 'voor vier duiten over een touw, voor een stuiver op een stoel en voor tien cents op een voorwerp slapen kan, dat dáár den naam van bed draagt, maar er evenveel overeenkomst meê heeft als het etablissement onder den Houtbrug, met de Gotische zaal in het paleis van den Koning'.